

Ändring av statistiksekretessen

Sammanfattning

Utskottet behandlar i betänkandet regeringens proposition 2013/14:162 Ändringar i statistiksekretessen.

I propositionen föreslår regeringen två ändringar i bestämmelserna om statistiksekretess i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Den ena ändringen innebär att s.k. andra jämförbara undersökningar som utförs inom det statliga kommittéväsendet och av Statskontoret ska omfattas av statistiksekretess utan att regeringen meddelar föreskrifter om det. Den andra ändringen innebär att paragrafen delas upp i fler stycken, i syfte att göra den mer överskådlig och lättare att tillämpa.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Ändringar av statistiksekretessen.....	6
Propositionen.....	6
Utskottets ställningstagande.....	7
 <i>Bilagor</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	8
Propositionen.....	8
Regeringens lagförslag.....	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändringar av statistiksekretessen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:162.

Stockholm den 15 april 2014

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Björn von Sydow (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Jonas Åkerlund (SD), Mia Sydow Mölleby (V), Cecilia Brinck (M), Sedat Dogru (M), Stefan Käll (FP) och Lars-Axel Nordell (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Statistikutredningen lämnade i december 2012 sitt slutbetänkande Vad är officiell statistik? En översyn av statistiksystemet och SCB (SOU 2012:83). I betänkandet lämnades dels vissa förslag om ändringar i lagen (2001:99) om den officiella statistiken, som har behandlats i proposition 2013/14:7 Ändringar i statistiklagstiftningen, dels förslag om ändringar i den s.k. statistiksekretessen.

Förslagen har remissbehandlats. Lagrådet har inte haft några invändningar mot förslaget om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Bakgrund

Nuvarande reglering

Allmänt om handlingsoffentlighet och sekretess

Svenska och utländska medborgare har enligt 2 kap. 1 § och 14 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen rätt att ta del av allmänna handlingar. I tryckfrihetsförordningen regleras även vad som avses med allmänna handlingar. Begränsningar i rätten att ta del av allmänna handlingar finns i OSL.

Med sekretess avses enligt 3 kap. 1 § OSL ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt.

Sekretess gäller inte bara gentemot enskilda utan som huvudregel även mellan myndigheter. Detsamma gäller inom en myndighet, om det är fråga om olika verksamhetsgrenar som är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra.

Statistiksekretess

Sekretess gäller enligt 24 kap. 8 § OSL i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik för uppgifter som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Detsamma gäller andra jämförbara undersökningar som utförs av Riksrevisionen eller riksdagsförvaltningen eller, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, av någon annan myndighet. Uppgifter som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgifter som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller liknande förhållande kan hänföras direkt till den enskilde får dock lämnas ut, om det står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Den närmare utformningen av statistiksekretessen redovisas i propositionen (s. 7 f.).

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen gör i propositionen bedömningen att statistiksekretessens föremål, räckvidd, styrka och tid i huvudsak bör bestå oförändrade. Detsamma gäller undantagsbestämmelsen om utlämnande av uppgifter som behövs för forskningsändamål. Däremot föreslås att statistiska undersökningar som utförs inom det statliga kommittéväsendet och av Statskontoret ska omfattas av statistiksekretess utan att regeringen först meddelar föreskrifter om det. En myndighets begäran om att regeringen ska föreskriva om sekretess för en statistisk undersökning tillmötesgår enligt regeringen i stort sett alltid, men undersökningar försenas ofta eftersom myndigheten måste avvakta regeringens beslut om sekretess innan undersökningen kan påbörjas. Dessutom föreslås att bestämmelsen om statistiksekretess ska delas upp i flera stycken för att bli överskådligare och lättare att tillämpa.

Utskottets överväganden

Ändringar av statistiksekretessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Innebörden av ändringarna är dels att statistiska undersökningar som utförs inom det statliga kommittéväsendet och av Statskontoret ska omfattas av s.k. statistiksekretess utan att regeringen meddelar föreskrifter om det, dels att paragrafen delas upp i fler stycken i syfte att göra bestämmelserna mer överskådliga och lättare att tillämpa.

Propositionen

Utvidgning av den direkt föreskrivna statistiksekretessen

Inom det statliga kommittéväsendet och hos Statskontoret utförs regelbundet statistiska undersökningar, ofta på direkt uppdrag av regeringen. Den nuvarande regleringen innebär att uppgifter i sådana undersökningar omfattas av statistiksekretess först sedan regeringen har meddelat föreskrifter om det. Sådana föreskrifter förs in i 7 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), förkortad OSF. Ändringar i den paragrafen görs vid flera tillfällen varje år. Regeringen anför att det är väldigt ovanligt att den inte tillmötesgår en myndighets begäran om att regeringen ska föreskriva om sekretess för en statistisk undersökning som myndigheten önskar genomföra. Däremot händer det ofta att arbetet med en undersökning försenas av att myndigheten måste avvakta regeringens beslut innan undersökningen kan påbörjas.

De myndigheter som oftast berörs är enligt regeringen Statskontoret och myndigheter inom kommittéväsendet. Gemensamt för dessa myndigheter är även att de har uppgifter som inte innefattar myndighetsutövning mot enskilda. De statistiska undersökningar som görs inom kommittéväsendet och hos Statskontoret utförs därför att myndigheterna har fått i uppdrag från regeringen att belysa vissa förhållanden.

Regeringen föreslår därför att uppgifter som avser enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, som kan hänföras till den enskilde och som förekommer i undersökningar som är jämförbara med verksamhet som avser framställning av statistik och som genomförs av Statskontoret och inom det statliga kommittéväsendet ska omfattas av statistiksekretess utan att regeringen först meddelar föreskrifter om det.

Regeringen konstaterar att det även i andra myndigheter genomförs undersökningar som kan behöva skyddas av statistiksekretess. Behovet av sekretesskydd måste dock enligt regeringen alltid vägas mot insyn i myndigheternas

verksamhet, och det kan inte komma i fråga att införa en generell reglering om sekretess för alla statistiska undersökningar. Regeringen anser därför att en utvidgning av den direkt föreskrivna statistiksekretessen ska begränsas till statistiska undersökningar som genomförs inom kommittéväsendet och Statskontoret.

Bestämmelsens utformning

Regeringen konstaterar att bestämmelserna om statistiksekretess i 24 kap. 8 § OSL aktualiseras i många myndigheters verksamheter, både sådana som förvarar uppgifter och sådana som är i behov av uppgifter från andra myndigheter. En förutsättning för att sekretesskyddet ska bli så starkt som är avsett är att bestämmelserna inte är alltför svåra att tillämpa. Bland annat i remissbehandlingen av de aktuella förslagen har det framförts att dagens bestämmelser om statistiksekretess är svåra att tillämpa. Regeringen anser att det finns fog för denna uppfattning.

Tillämpningen kan enligt regeringen i någon mån underlättas genom att bestämmelserna görs mer överskådliga. Första stycket bör därför delas upp i flera stycken.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom de överväganden som har gjorts i propositionen och tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:162 Ändringar av statistiksekretessen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)

Härigenom föreskrivs att 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.

8 §

Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. *Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen eller riksdagsförvaltningen eller, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, av någon annan myndighet. Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller liknande förhållande är direkt hänförlig till den enskilde, får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Detsamma gäller en uppgift som avser en avliden och som rör dödsorsak eller dödsdatum, om uppgiften behövs i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen (2008:355).*

Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde.

Motsvarande sekretess gäller i annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen, av riksdagsförvaltningen, av Statskontoret eller inom det statliga kommittéväsendet. Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av någon annan myndighet i den utsträckning

regeringen meddelar föreskrifter om det.

Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller liknande förhållande är direkt hänförlig till den enskilde får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Detsamma gäller en uppgift som avser en avliden och som rör dödsorsak eller dödsdatum, om uppgiften behövs i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen (2008:355).

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år, om uppgiften avser en enskilds personliga förhållanden, och annars i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.